

LITERATURA CATALANA DEL SEGLE XIX

Curs: 2009-2010

Codi: 28663

Crèdits: 6 + 1,5 = 7,5

Cicle: Primer

Tipus d'assignatura: Obligatòria

Semestre: Segon

PROFESSOR

[Francesc Foguet Boreu](#)

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

L'assignatura ofereix una panoràmica global del moviment de la Renaixença, els corrents literaris i els gèneres del segle XIX, tot destacant-ne les línies de força i els autors més representatius.

Objectius:

1. Contextualitzar la formació i evolució del moviment de la Renaixença
2. Valorar l'aplicació de la periodització universal en la literatura catalana.
3. Distingir les tendències principals de la poesia, el teatre i la prosa del segle XIX.
4. Destacar els autors i les obres més representatius de l'època.
5. Analitzar les obres literàries del segle XIX de manera argumentada, rigorosa i concisa.

ESBÓS DEL TEMARI

1. El moviment de la Renaixença
 - 1.1. Definició
 - 1.2. Les causes
 - 1.3. Els vessants
 - 1.4. Les etapes
 - 1.5. Les plataformes
 - 1.5.1. Les institucions: els Jocs Florals i La Jove Catalunya
 - 1.5.2. La premsa
 - 1.6. L'expansió
 - 1.7. Els sectors
2. Els corrents literaris
 - 2.1. El romanticisme
 - 2.1.1. La història i les característiques del moviment
 - 2.1.2. La recepció
 - 2.1.2.1. Les primeres manifestacions, l'evolució i la crisi
 - 2.1.2.2. L'estudi de la literatura. Manuel Milà i Fontanals
 - 2.2. El realisme i el naturalisme
 - 2.2.1. La història i les característiques del moviment
 - 2.2.2. La recepció
 - 2.2.2.1. L'aproximació al realisme i al naturalisme
 - 2.2.2.2. L'estudi de la literatura. Josep Yxart
3. Els gèneres
 - 3.1. La poesia
 - 3.1.1. Bonaventura Carles Aribau
 - 3.1.2. Joaquim Rubió i Ors
 - 3.1.3. Marià Aguiló
 - 3.1.4. La crisi del romanticisme: Miquel Costa i Llobera
 - 3.1.5. Jacint Verdaguer. *Canigó*

- 3.2. El teatre
 - 3.2.1. La vida teatral
 - 3.2.2. La utilització culta del teatre tradicional. El teatre històric, el melodrama i el teatre de costums
 - 3.2.2.1. Frederic Soler
 - 3.2.2.2. Víctor Balaguer. Les tragèdies
 - 3.2.2.3. Les temptatives de drama realista
 - 3.2.2.4. Àngel Guimerà. *Maria Rosa*
- 3.3. La prosa
 - 3.3.1. La narrativa històrica. Antoni de Bofarull
 - 3.3.2. El quadre de costums. Emili Vilanova
 - 3.3.3. La novel·la sentimental i de costums. Martí Genís i Aguilar. *Julita*
 - 3.3.4. L'aproximació a la narrativa realista i naturalista:
 - 3.3.4.1. Narcís Oller. *L'Escanyapobres*
 - 3.3.4.2. Marià Vayreda
 - 3.3.5. L'assaig

TUTORIES INTEGRADES

Les tutories integrades (virtuals) es dedicaran a comentar i resoldre individualment els dubtes plantejats en les classes teòriques i, també, a revisar les ressenyes, treballs i activitats de l'assignatura. En aquest darrer cas, és millor que els estudiants, de manera individual o en grups petits, aprofitin les hores de despatx.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

Lectures obligatòries

1. *Canigó*, de Jacint Verdaguer
2. *Maria Rosa*, d'Àngel Guimerà
3. *Julita*, de Martí Genís i Aguilar
4. *L'Escanyapobres*, de Narcís Oller

Bibliografia (selecció)

Fàbregas, Xavier. *Àngel Guimerà, les dimensions d'un mite*. Barcelona: Edicions 62, 1971. Llibres a l'Abast, 91.

Jorba, Manuel; Molas, Joaquim; Tayadella, Antònia (cur.). *Actes del col·loqui internacional sobre la Renaixença (18-22 de desembre de 1984)*. Vol. 1 i 2. Barcelona: Curial Edicions Catalanes, 1992 i 1994. Estudis Universitaris Catalans, 27 i 28.

Jorba, Manuel; Tayadella, Antònia; Comas, Montserrat (cur.). *Actes del Col·loqui sobre el Romanticisme*. Vilanova i la Geltrú: Biblioteca-Museu Balaguer, 1997.

Molas, Joaquim (dir.). *Història de la literatura catalana*. Vol. 7. Barcelona: Ariel, 1986.

Rubió i Balaguer, Jordi. «El segle de la Renaixença». Dins: *Història de la literatura catalana*. Vol. 3. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1986. Obres de Jordi Rubió i Balaguer, 5. Pàg. 263-457.

Torrents, Ricard. *Jacint Verdaguer. Un poeta per a un poble*. Vic: Eumo, 1993. Estudis Verdaguerians, 3.

Yates, Alan. Narcís Oller. *Tradicció i talent individual*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes, 1998. Biblioteca de Cultura Catalana, 86.

Yxart, Josep. *Entorn de la literatura catalana de la Restauració*. A cura de Jordi Castellanos. Barcelona: Edicions 62, 1980. MOLC, 42.

La bibliografia completa es troba referenciada al web de l'assignatura del Campus Virtual. Caldrà consultar-la per completar les explicacions de classe i per elaborar els treballs en grup.

Temporalització

En començar el curs, es lliurarà un calendari en què constaran les dates aproximades per a cada tema i el dia concret en què farem el seminari sobre els llibres de lectura obligatòria.

FORMA D'AVUACIÓ

Diagnòstic: qüestionari inicial anònim.

Continuada:

Prova A) individual: escriure una ressenya de cadascuna de les quatre lectures obligatòries (màxim 1 pàgina = 2.100 caràcters). Caldrà demostrar, de manera sintètica i raonada, que heu llegit els llibres. L'avaluació continuada individual compta un 25% de la nota global: per aconseguir-lo, cal lliurar totes les ressenyes i cal que aquestes siguin validades pel professor.

Prova B) col·lectiva (en grups de màxim 4 persones): elaborar un documental audiovisual d'uns 30 minuts sobre un escriptor del segle XIX i el seu paisatge. El treball resultant caldrà exposar-lo a classe en hores de pràctiques durant, pel cap alt, 40 minuts. L'avaluació d'aquesta exposició tindrà en compte la capacitat de comunicar públicament el tema escollit: 1) claredat, adequació i coherència del discurs oral; 2) qualitat dels continguts exposats, i 3) dinàmica de l'equip (equitativitat, col·laboració, implicació). Cada membre del grup disposarà d'una qualificació personalitzada que implicarà un 25 % de la nota global.

Formativa: a meitat de semestre, hi haurà una prova no puntuable, però obligatòria, que demanarà els coneixements assolits fins aleshores.

Acreditativa: prova final que consistirà en el desenvolupament d'un tema de l'assignatura i en dos comentaris de textos teòrics i/o literaris. Cada pregunta d'examen no pot superar l'extensió d'una plana. Es valorarà la capacitat de destacar els aspectes més rellevants dels temes proposats i de relacionar idees de manera argumentada, sintètica i concisa. La prova final sumarà la resta del 50%.

Per superar l'assignatura, cal fer l'avaluació continuada, la formativa i l'acreditativa en els terminis previstos. En tots els tipus d'avaluació, es penalitzarà la còpia o el plagi amb un suspens immediat.

METODOLOGIA

1. *Classes teòriques:* les classes teòriques seran de caràcter magistral. Ara bé, això no ha d'implicar una actitud passiva de l'alumnat. El professor en tindrà present la receptivitat, l'atenció i la participació a l'aula. Així, se'n valoraran les aportacions, reflexions, dubtes i interrogants en relació amb la matèria. Caldrà complementar el contingut teòric amb la lectura dels textos compilats en el dossier de curs i amb la bibliografia recomanada.

2. *Seminari:* de cada lectura obligatòria, farem una sessió de comentari en comú a fi de debatre els aspectes més importants de cada obra (temàtica, personatges, estructura, etc.) i d'assajar-ne una interpretació global. Per tant, caldrà que, inexcusablement, tothom vingui preparat (amb el llibre a mà i amb les seves notes de lectura a punt) per poder intervenir en el debat. Es valorarà les intervencions que s'hi facin.

3. *Classes pràctiques*: en les hores destinades a les pràctiques, comentarem, d'una banda, textos programàtics o crítics del període i, de l'altra, alguns dels treballs audiovisuals realitzats en els cursos anteriors. A partir de l'abril, farem les exposicions orals dels treballs en grup.

4. *Visites dels grups al despatx*: tots els grups de treball han de passar, si més no, dues vegades pel despatx del professor: 1a) per presentar la seva proposta de treball (primera setmana de març); 2a) per consensuar el guió de l'exposició (darrera setmana de març).